

Njësia 2

Vendosja e objektivave dhe përzgjedhja e materialeve

1. Hyrje

Mësuesit, në mënyrë të përsëritur, përballen me problemin e justifikimit: cilat janë arsyet e zgjedhjeve të mia për objektivat dhe temat e mundshme? Identifikimi i një objektivi mësimor dhe përzgjedhja e temave nënkupton marrjen e një vendimi themelor në lidhje me mësimin. Objektivat nuk duhen thjesht të kopjohen ose të përshtaten, e as nuk duhet thjesht të imponohen në mënyrë dogmatike. Përkundrazi, ato duhen të merren pas një shqyrtimi serioz, dhe përzgjedhja duhet të bazohet në arsyetim dhe me justifikim të shëndoshë. Pas kësaj ju mund të bëni - ndoshta së bashku me nxënësit - një përzgjedhje të qëllimshme të temave dhe objektivave të mësimdhënies, të pasqyroni në vendimin tuaj një gamë të gjerë kontekstesh mësimore dhe identifikoni, në zgjedhjen tuaj, vlerën e tyre arsimore. Kjo detyrë është e një rëndësie të veçantë, sepse numri i temave të mundshme mësimore është i pafund, ndërsa koha në dispozicion për planifikimin dhe mësimdhënien është e kufizuar.

Pikat kryesore të mëposhtme kanë për qëllim t'ju udhëzojnë dhe t'ju ndihmojnë në këtë detyrë të ndërlikuar të përzgjedhjes dhe përgatitjes së temave për mësimdhënie.

2. Detyrat dhe çështjet kryesore për vendosjen e objektivave dhe përzgjedhjen e materialeve

2.1 Detyra

Mësuesit e përgjegjshëm në punën e tyre përballen në mënyrë të përsëritur me problemin e justifikimit: cilat janë arsyet për përzgjedhjen e objektivave dhe temave të mundshme?

Të përcaktosh një objektivi të mësimdhënies do të thotë të ndërmarrësh një nga vendimet më themelore që lidhen me të. Objektivat nuk duhen thjesht të kopjohen ose përshtaten, e as nuk duhet thjesht të imponohen në mënyrë dogmatike. Përkundrazi, ato duhet të shqyrtohen seriozisht dhe përzgjedhja e tyre duhet të bazohet në arsyetim dhe justifikim të shëndoshë. Për një mësues është e rëndësishme të lidhë objektivat mësimore me kushtet e të mësuarit të nxënësve dhe t'i përshtatë ato në përputhje me rrethanat (shih Njësia 1, Kushtet e Mësimdhënies dhe të Mësuarit).

Sapo objektivat janë bërë më konkrete, në to duhet të përfshihen aspekte të përmbajtjes. Ju nuk do të mund të përcaktoni objektivat tuaja të mësimdhënies deri sa të keni vendosur edhe nivelin e dëshiruar të arritjeve që lidhen me përmbajtjen, domethënë, temat që do të përfshihen.

Në procesin e planifikimit, puna në aspektet e përmbajtjes së mësimdhënies është i vështirë dhe kërkon kohë. Në shikim të parë, mund të duket se nevojiten vetëm pak përpjekje, meqenëse kurrikula përcakton udhëzime të qarta dhe disa media mësimore ofrojnë sugjerime të detajuara. Megjithatë, detyra kryesore është në dorë të mësuesit: ju duhet të jeni të mirinformuar në të gjithë fushën e dijes ku dëshironi të jepni mësim, ju duhet ta strukturoni, të merrni një kuptim të plotë të saj, ta analizoni tërësisht, ta vlerësoni në mënyrë kritike, të bëni zgjedhje të qëllimshme të temave dhe objektivave të mësimdhënies, të reflektoni vendimin tuaj në një gamë kontekstesh më të gjera, të identifikoni, në temat e përzgjedhura vlerën e tyre arsimore etj. Kjo detyrë është e një rëndësie thelbësore, sepse numri i temave të mundshme të mësimdhënies është i pafund, ndërsa koha në dispozicion për planifikimin dhe mësimdhënien është e kufizuar.

Çështjet e mëposhtme kryesore dhe ato që vijojnë e shërbejnë për vetëkontroll synojnë t'ju udhëheqin dhe t'ju ndihmojnë në këtë detyrë të ndërlikuar të zgjedhjes dhe përgatitjes së temave për mësimdhënie. Ne ju sugjerojmë të bashkëpunoni me mësuesit e tjerë dhe ndoshta edhe me nxënësit.

2.2 Çështjet kryesore

Për vendosjen e objektivave:

- Çfarë objektivash dëshiroj të arrij?

- Çfarë kompetencash do të jenë më të rëndësishme për t'u fituar në fund të njesisë?
- Çfarë arsyes mund të jap për përzgjedhjen e objektivave?
- Cilat janë prioritetet që u mbajtën parasysh për vendosjen e objektivave (objektivat parësore dhe ato jo parësore)?
- Cilat nga objektivat janë të rëndësishme tani - për klasën në tërësi dhe për nxënësit si individë, mashkull dhe /apo femër?
- A jam unë i sigurt se objektivat e përzgjedhur prej meje do t'u shërbejnë interesave dhe nevojave kryesore të nxënësve të mi?
- A i përgjigjen mësimet e mia me të vërtetë interesave dhe shqetësimeve të nxënësve?
- A është e mundur që nxënësit të marrin pjesë në përkufizimin ose përzgjedhjen e objektivave të të mësuarit?
- Sa kohë (orë dhe javë) i është caktuar arritjes së objektivave?
- Cilat objektivat duhet të arrihen nga të gjithë nxënësit brenda kohës së mësimit në dispozicion (standardi i përgjithshëm i arritjeve)?
- A duhet të përcaktohen nivele të veçanta arritjesh për nxënës të veçantë (arsimi sipas aftësisë individuale)?
- A i kam mundësuar unë nxënësve që të përparojnë nga njohuritë në veprime, domethënë, a mundën ata të zbatojnë me vetëbesim njohuritë që kanë fituar?
- Ku përqendrohem unë në mësimdhënien time – në kompetencën njohëse, personale ose sociale?
- A kam unë një ide të qartë për objektivat afatshkurtra dhe afatgjata, të cilat janë të një rëndësie parësore për klasën time, për grupet e të mësuarit, për nxënësit e veçantë si meshkuj dhe femra?
- A i kam deklaruar unë qartësisht dhe në mënyrë eksplicite objektivat?

Për përzgjedhjen e temave dhe materialeve:

- Cilat tema kam përzgjedhur?
- Cilat janë arsyet për zgjedhjen time?
- Cila është struktura e temës sime?
- A përputhet zgjedhja e temës sime me planin mësimor?
- Cilat aspekte të temës sime janë interesante për nxënësit e mi?

Si është lidhur i mësuarit në shkollë me të mësuarit jashtë shkolle?

- A lidhet tema me jetën dhe mjedisin e nxënësve?
- A kam unë njohuri të përgjithshme për lëndën, e cila më mundëson përzgjedhjen e një temë të caktuar? Si mund të informohem më mirë? A duhet unë të kryej ndonjë studim ose eksperiment para se të zhvilloj lëndën në klasë?
- Cilat materiale mësimore janë në dispozicion për aspektet e veçanta të temës?
- A do të ndikohen nxënësit nga përvoja e tyre personale, njohuritë dhe aftësitë mësimore (për shembull, fëmijët me prejardhje të ndryshme kulturore ose gjuhësore)?
- A do të jetë tema njësoj e përshtatshme për nevojat e veçanta të dy gjinive?
- A më intereson mua tema e zgjedhur?